

Forskrift om Forsvarets bistand til aktører med ansvar for samfunnssikkerhet under koronapandemien

Fastsatt av Helse- og omsorgsdepartementet med hjemmel i lov 15. august 1994 nr. 55 om vern mot smittsomme sykdommer (smittevernloven) § 4-10 femte ledd og § 7-11 første ledd.

§ 1 Formål

Formålet med forskriften er at offentlige myndigheter og andre beredskapsaktører kan få bistand fra Forsvaret til å sikre gjennomføring og overholdelse av bestemmelser som er gitt og tiltak som er truffet i eller i medhold av smittevernloven eller på annet grunnlag, med det formål å forebygge eller motvirke spredning av den allmennfarlige smittsomme sykdommen covid-19.

§ 2 Virkeområde

Forskriften gjelder for slik bistand som nevnt i § 1. Bistand etter denne forskriften skal ikke innebære noen form for maktanvendelse.

Forskriften gjelder ikke for:

- a) Forsvarets bistand til politiet
- b) Forsvarets oppgaver og bistand i atomberedskapen
- c) Forsvarets oppgaver som ledd i kystberedskap og aksjonsledelse
- d) Forsvarets bistand til tollmyndighetene etter tollloven § 12-3 første ledd
- e) pålagt bistand etter helseberedskapsloven
- f) Kystvaktens bistand til andre myndigheter i medhold av kystvaktloven, bortsett fra bistand etter kystvaktloven § 17 annet ledd
- g) Etterretningstjenesten
- h) Forsvarets deltakelse i redningstjenesten
- i) Forsvarets bistand til grensekommisjonen på landegrensen mellom Norge og Russland
- j) bistand i henhold til bestemmelse om sponing fastsatt av Forsvarsstaben 1. juni 2017.

§ 3 Definisjoner

I denne forskrift menes med:

- a) Samfunnssikkerhet: samfunnets evne til å verne seg mot og håndtere hendelser som truer grunnleggende verdier og funksjoner, og setter liv og helse i fare
- b) Kritisk infrastruktur: anlegg, systemer eller deler av disse som er nødvendige for å opprettholde sentrale samfunnsfunksjoner, menneskers helse, sikkerhet, trygghet og økonomiske eller sosiale velferd, og hvor driftsforstyrrelse eller ødeleggelse av disse vil kunne få betydelige konsekvenser
- c) Kritisk samfunnsfunksjon: funksjon hvis bortfall vil true befolkningens og samfunnets grunnleggende behov
- d) Bistand: enhver form for personell og materiellstøtte
- e) Bistandsmottaker: en offentlig myndighet eller annen beredskapsaktør som mottar bistand fra Forsvaret
- f) Anmodende myndighet: den offentlige myndigheten som anmoder Forsvaret om bistand
- g) Offentlige myndigheter: statlige, fylkeskommunale og kommunale myndigheter
- h) Annen beredskapsaktør: selvstendig rettssubjekt som ikke er en offentlig myndighet, og som råder over kritisk infrastruktur eller kritiske samfunnsfunksjoner
- i) Akutfase: den tidsperioden som innebærer en umiddelbar og konkret fare for liv og helse eller omfattende skade på miljøet, eiendom eller materielle verdier

§ 4 Vilkår for bistand

Forsvaret kan ved anmodning yte bistand dersom det oppstår en situasjon som går ut over hva det sivile samfunnet har evne og kapasitet til å håndtere, og

- a) Bistanden er forenlig med utførelsen av Forsvarets primære oppgaver.
- b) Sivile personell- og materiellressurser antas ikke å være tilstrekkelige eller tilgjengelige, og aktuelle ressurser fra kommersielle aktører eller frivillige organisasjoner fortreges ikke.
- c) Bistanden medfører ikke noen sammenblanding av militær og sivil virksomhet i strid med folkeretten.
- d) Bistanden innebærer ikke myndighetsutøvelse ut over de rammene som ellers gjelder for Forsvaret eller den anmodende myndigheten.
Forsvaret eller Forsvarsdepartementet kan sette ytterligere vilkår som forutsetning for bistanden.

§ 5 Utgiftsdekning

Med mindre annet er bestemt eller særskilt avtalt for det enkelte tilfellet, skal Forsvaret dekke egne merutgifter for bistand i en akutfase, mens bistandsmottakeren skal dekke Forsvarets merutgifter som gjelder annet enn akutfasen.

Den anmodende myndigheten skal dekke Forsvarets merutgifter etter første ledd dersom bistandsmottakeren ikke er en offentlig myndighet. I slike tilfeller skal det på forhånd inngås en avtale om kompensasjon for utgiftsdekningen mellom den anmodende myndigheten og bistandsmottakeren.

§ 6 Bistandsanmodningens innhold

En bistandsanmodning skal være skriftlig og opplyse om

- a) hvem som er anmodende myndighet og bistandsmottaker
- b) situasjonen og om hva det anmodes om bistand til
- c) når, hvor og hvor lenge bistanden skal ytes.

Når bistandsmottakeren ikke er en offentlig myndighet, skal det også fremgå av bistandsanmodningen at anmodende myndighet påtar seg økonomiske og øvrige forpliktelser

I tidskritiske situasjoner kan en bistandsanmodning fremmes og behandles muntlig og bekreftes skriftlig.

§ 7 Prosedyre for anmodning om bistand på lokalt og regionalt nivå (kommuner og fylker)

Den som har behov for bistand fra Forsvaret etter § 4, skal fremme en bistandsanmodning gjennom fylkesmannen. Etter en nærmere vurdering i tråd med Fylkesmannens samfunnssikkerhetsinstruks kap. IX, skal fylkesmannen rette anmodningen om bistand til Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB).

DSB konsulterer Politidirektoratet (POD), Helsedirektoratet (HDIR) og andre relevante myndigheter ved behov og anmoder Forsvarets operative hovedkvarter om bistand. DSB er da anmodende myndighet.

Fylkesmannen skal motta kopi av bistandsanmodningen som fremmes av DSB og videreformidler denne til den som har behov for bistanden.

Gjenparten av anmodning og beslutning sendes umiddelbart til Justis- og beredskapsdepartementet og Forsvarsdepartementet, som utøver reaktiv styringsrett.

§ 8 Prosedyre for anmodning om bistand ved krisehåndtering på sentralt nivå (direktorater og departementer)

Dersom det oppstår behov for bistand ved en hendelse der myndigheter på sentralt nivå er involvert i eller overordnet styrer håndteringen, skal disse myndighetene rette anmodningen om bistand til DSB. DSB konsulterer POD, HDIR og andre relevante myndigheter ved behov og anmoder Forsvarets operative hovedkvarter om bistand. DSB er da anmodende myndighet.

Gjenparten av anmodning og beslutning sendes umiddelbart til Justis- og beredskapsdepartementet og Forsvarsdepartementet, som utøver reaktiv styringsrett.

Dersom et departement anmoder om bistand, utover allerede etablerte ordninger, skal anmodningen rettes til Justis- og beredskapsdepartementet som etter nærmere vurdering anmoder Forsvarsdepartementet om bistanden. Forsvarsdepartementet meddeler Justis- og beredskapsdepartementet og anmodende departement om sin beslutning og gir nærmere retningslinjer til Forsvaret om bistanden.

§ 9 Forsvarets behandling av bistandsanmodningen

Forsvaret meddeler anmodende myndighet sin beslutning og sender kopi av beslutningen til berørte myndigheter.

I hastesaker skal Forsvaret begynne planlegging og forberedelser av bistanden uten å avvente en formell beslutning om at det skal ytes bistand.

Bistanden skal ytes så raskt og effektivt som situasjonen krever.

Bistand til håndtering av alvorlige dataangrep skal være koordinert med Nasjonal sikkerhetsmyndighet.

§ 10 Overordnet ansvar og ledelse

Bistandsmottakeren har den overordnede ledelsen av operasjonen og gir nødvendige retningslinjer for gjennomføringen av bistanden.

Forsvarets bistand skal gjennomføres som en selvstendig bistandsoperasjon. Forsvaret utpeker en militær sjef som leder bistandsoperasjonen. Dersom flere enheter deltar, koordinerer den militære sjefen ledelsen av Forsvarets innsats. Retningslinjene fra bistandsmottakeren skal rettes til den militære sjefen.

§ 11 Ikrafttredelse.

Forskriften trer i kraft straks.